



SCHRIFTELIJKE VRAGEN

**Onderwerp: Schriftelijke Vragen naar aanleiding van Rekenkamercommissie
Onderzoek Minimabeleid Leidschendam-Voorburg**

Raadslid: B. Ogric (PvdA)

Datum: 05-12-2023

Geachte leden van het college,

Naar aanleiding van het recente onderzoek van de Rekenkamercommissie naar het minimabeleid in Leidschendam-Voorburg, hebben wij als PvdA-fractie enkele observaties en vragen die wij graag met u willen delen.

Het rapport van de Rekenkamercommissie toont aan dat er ruimte is voor verbetering, met name op het gebied van de uitvoering van het minimabeleid in onze gemeente. Wij waarderen de openheid van de Rekenkamercommissie en zijn blij te vernemen dat het college de conclusies en aanbevelingen volledig overneemt. Het is een positieve stap dat het college bezig is met het opstellen van nieuw minimabeleid.

Tijdens het commissiedebat op 20 november 2023 hebben wij aandacht gevraagd voor het nieuwe minimabeleid en acties op korte termijn. De problemen waarmee de doelgroep van het minimabeleid dagelijks te maken heeft, zijn vaak urgent en vragen om snelle, effectieve oplossingen.

Om deze reden hebben wij de volgende nadere schriftelijke vragen. Wij zien uit naar uw reactie op deze vragen en hopen dat onze gezamenlijke inspanningen zullen leiden tot een verbeterd minimabeleid dat recht doet aan de behoeften van onze inwoners.

1. Een van de aanbevelingen van de Rekenkamer betreft het verlagen van de drempels die inwoners ervaren in de uitvoering. Onder andere door her-aanvragen te automatiseren en de vast aanvraagdatum per inwoner los te laten. Op dit moment moeten zij zelf in de gaten houden dat ze opnieuw een aanvraag moeten doen voor bepaalde regelingen, als zij dit al weten. Mensen die het financieel moeilijk hebben, hebben vaak stress en veel zaken aan hun hoofd. Is het daarom mogelijk om - op korte termijn - onze inwoners voortaan automatisch een bericht te sturen met de vraag of ze ook in het komende jaar gebruik willen maken van een regeling? Indien ja, past dit ook binnen de privacywetgeving en hoe kan het college de privacy van inwoners borgen bij een dergelijk systeem?
2. In het rapport wordt geconcludeerd dat onze gemeente niet de volledige doelgroep bereikt met het huidige minimabeleid. Dit betekent dat inwoners – die recht hebben op regelingen – hier niet bekend mee zijn of geen gebruik (willen) maken van de regelingen. In het commissiedebat van 20 november 2023 bevestigde u deze conclusie, sprak uw zorgen hierover uit en gaf aan hieraan te (willen) werken. Dit waardeert onze fractie omdat dit knelpunt ook onze aandacht heeft. Welke communicatiemiddelen zet u op dit moment in om de volledige doelgroep te bereiken? In het bijzonder de mensen die op dit moment geen bijstand ontvangen en

daardoor nog niet bekend zijn bij de gemeente? Deze mensen worden met de Welzijns gesprekken bijvoorbeeld ook niet bereikt.

3. Naast de reeds ingezette maatregelen, zijn er nog concrete geplande maatregelen om communicatie met mensen buiten het bijstandsnetwork te verbeteren, aangezien zij bijvoorbeeld niet deelnemen aan de Welzijns gesprekken?
4. Heeft u zicht op de factoren die ervoor kunnen zorgen dat mensen die recht hebben op minimaregelingen (1) niet worden bereikt en (2) wel worden bereikt maar geen gebruik maken van de regelingen? Zo weten we bijvoorbeeld dat mensen die financiële problemen hebben, vaak hun post niet meer lezen (en dus ook Het Krantje niet) en daarom op andere manieren moeten worden bereikt.
5. Wordt in de huidige communicatiemiddelen rekening gehouden met deze factoren?
6. Vanuit de wetenschap is onder meer de rol van schaamte aangetoond als een van de redenen dat mensen niet om hulp vragen. In andere gemeenten en campagnes worden daarom gedragsdeskundigen ingezet. Wordt op dit moment in onze gemeente een gedragsdeskundige ingezet om de doelgroep op een positieve en stimulerende manier te bereiken, bijvoorbeeld bij het ontwerpen van communicatiemiddelen en programma's? Zo ja, op welke manieren? Zo niet, wil en gaat het college een gedragsdeskundige (en/of kennis op dit gebied) betrekken bij de communicatiemiddelen?
7. In het rapport staat dat het met de Landelijke Campagne Energiearmoede wel lukte om een groot gedeelte van de doelgroep te bereiken. Hoe leert onze gemeente van dit soort succesvolle communicatiemiddelen of hoe is onze gemeente van plan om hiervan te leren?
8. Een van de redenen dat mensen geen gebruik maken van regelingen betreft angst voor bureaucratische procedures. In het rapport van de Rekenkamer wordt aanbevolen om te onderzoeken of het aantal bijlagen dat nodig is voor een aanvraag te beperken (reduceren bewijslast). Daarbij wordt aangegeven dat er geen juridische toets is uitgevoerd op deze aanbevelingen, maar dat een aantal gemeenten dit in praktijk al toepassen. Heeft u concreet zicht op de regelingen waar de bewijslast op dit moment onevenredig hoog is in onze gemeente? Zo ja, indien mogelijk, bent u bereid om de bewijslast op korte termijn te verminderen? Zo nee, bent u bereid om kritisch te kijken waar de bewijslast verantwoord kan worden verminderd?
9. U heeft toegezegd dat u gaat kijken hoe aanvraagformulieren kunnen worden versimpeld. Dit zou een groot gedeelte van de bureaucratische last bij inwoners kunnen weghalen. Hoe gaat u dit aanpakken en wanneer start u hiermee?
10. De gemeente Utrecht startte vorig jaar met het ambtshalve toekennen van de Individuele Inkomstenstoeslag, *zonder* initiële aanvraag. Bent u hiervan op de hoogte en bent u bereid om deze mogelijkheid ook voor onze gemeente te laten onderzoeken en indien mogelijk te implementeren? Wij zouden bijvoorbeeld graag inzicht krijgen in de voor- en nadelen van het ambtshalve toekennen, specifiek voor onze gemeente.
11. Diverse gemeenten organiseren structureel publieke campagnes om mensen bewust te maken van het bestaan van minimaregelingen. Zo kent de gemeente Amersfoort bijvoorbeeld De week tegen armoede. Dit is een manier om mensen die hier nog niet bekend mee zijn te bereiken. Door hierbij een gedragsdeskundige te betrekken (bijvoorbeeld vanwege schaamte) zouden mensen ook kunnen worden gestimuleerd om daadwerkelijk om hulp te vragen. Kent onze gemeente dergelijke publieke campagnes? Zo ja, welke en kunnen wij hier meer informatie over krijgen? Zo nee, bent u bereid te onderzoeken of dit voor onze gemeente een meerwaarde is?

12. In het rapport staat dat de mogelijkheden van de Ooievaarspas beperkter zijn dan in het verleden. Dit vinden wij zorgelijk, omdat de mensen die dit goed kunnen gebruiken, niet alleen financiële steun nodig hebben, maar ook leuke dingen moeten kunnen doen. Klopt het dat de mogelijkheden van de pas beperkter zijn en waar ligt dit dan aan? Wij zijn erg benieuw naar concrete voorbeelden, kunt u die geven?
13. Wilt en gaat u op korte termijn maatregelen nemen of acties ondernemen, om de mogelijkheden van de Ooievaarspas uit te breiden?
14. Ziet het college nog meer mogelijkheden of belangrijke elementen om op korte termijn, snelle en effectieve verbeteringen door te voeren in (de uitvoering van) het huidige minimabeleid? Hoe kan de raad hierbij helpen?